

Dějepis jednoty českých matematiků v Praze

Dějiny spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky

In: Fr. Houdek (other): Dějepis jednoty českých matematiků v Praze. Vydáný na oslavu památky založení „spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky“ před 10 lety, z kterého Jednota vznikla. (Czech). Praha: Jednota českých matematiků, 1872. pp. [9]–26.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401907>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Dějiny spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky.

„Již po delší dobu,“ zaznamenáno v protokole, „pociťovali posluchači matematiky a fyziky na vysokých školách pražských potřebu institutu, který by je úžeji k sobě pojil a k soustředění a k povzbuzení duševních sil, hlavně k vycvičení v přednášení sloužil. Aby toto všeobecné přání konečně stalo se skutkem, spojili se posluchači matematiky *Jos. Laun*, *Jos. Waniaus*, *Jos. Finger* a *Gabriel Blažek* dne 22. července 1861 a vypracovali návrh stanov „spolku pro volné přednášky z matematiky a fyziky“ (Verein für freie Vorträge aus der Mathematik und Physik). Později přistoupili též *Dr. Antonín Grünwald* a *Mat. Koch* k této komisi oznámivše, že souhlasí s vypracovanými stanovami. Na žádost těchto studujících udělilo též c. k. státní ministerstvo ve srozumění s c. k. policejním ředitelstvím dne 4. prosince 1861 povolení, aby spolek ten se zaraziti mohl. Zprávu o tom obdrželi žadatelé přípisem c. k. místodržitelství na dekanát sboru prof. na filosof. fakultě ze dne 7. ledna 1862 č. 66056. Než c. k. místodržitelstvo žádalo některé změny stanov, mezi jinými také tu, že stanovy jen v takové valné hromadě se změnití mohou, ku které všickni údové s udáním programu pozváni byli. Stanovy ve schůzi zakladatelů dne 20. ledna 1862 v tom smyslu byly změněny a znova zadány.

Ve schůzi dne 27. ledna 1862 poradili se zakladatelé o úlohách, které by vstupujícím úđům k řešení se předložily. Též pozvali všechny posluchače matematiky a fyziky ke schůzi dne 30. ledna 1862. V schůzi té, které přítomen byl též děkan filosof. sboru prof. dr. Pierre, předčítány stanovy a přítomní ku přistupování vyzváni. Stanovy ty byly c. k. místodržitelstvím dne 8. března 1862 č. 9835. schváleny. Dle stanov těch bylo účelem spolku „vycvičení se v přednášení a podporování vědecké snahy v oboru matematiky a fyziky“. Prostředky k dosažení tohoto

účelu byly „volné přednášky o některých partiích z obou oborů a posuzování jich, pak též písemné elaboráty“. Spolek měl ráz akademický a stál pod protektorátem a dohledem c. k. dekanátu filosofické fakulty pražské. Údy spolku mohli býti jen immatrikulovaní posluchači matematiky a fysiky. Úd mohl býti přijat buď bezvý-
mínečně neb dokázal-li zvláštním článkem své schopnosti. Stálé sídlo spolku byla Praha a co místo ke schůzím povolil c. k. fil. prof. sbor matematický sál č. III. v Klementinum. Každý úd byl povinen schůze navštěvovati a v zimním běhu dvakráte, v letním jednou přednáseti, zákonitým rozkazům předsedy dobrovolně se podrobiti, v čas přednášek náležitě se chovati, přednášku svou též písemně deponovati a na výdaje spolku přispívati. Spolek měli řídit předseda, místopředseda a sekretář. Předseda měl mezi jinými též právo, některého úda k přednášení určit. Ve schůzi dne 28. března 1862 byli na základě řešených úloh za údy přijati: *Müller Gustav, Lošťák Jos., Baudys Vil., Richter J., Mayer Viktor, Bittner Jos., Pošusta Václ., Slavík J. a Stošek Adam.* Spolek čítal tedy 15 údů. Pak přikročeno k volbám pro příští letní běh. Za předsedu zvolen z 12 hlasů dr. Grünwald 7 hlasy (Finger J. obdržel 3, Laun a Waniaus po jednom), za místopředsedu Waniaus Jos. 8 hlasy (Finger obdržel 2, Laun a Mayer po 1) a za tajemníka Finger Jos. 8 hlasy (Blažek obdržel 3 a Laun 1 hlas).

Takto konstituovaný spolek scházal se každý týden ke schůzím svým, v kterých se přednášelo, přednášky posuzovaly, údové přijímali a porady o dalším vyvinutí děly. V letním běhu za údy přijati ještě: *Müller Vojtěch, Syřínek Eduard,* ubyl Laun Jos.

Než slušno podotknouti, že ačkoli mezi 16 údy bylo 12 Čechů, ráz spolku byl více německý. Z 9 přednášek byla jen jedna česká.

První přednáška odbývána ve schůzi dne 8. května 1862. Přednášel Finger Josef (Ueber die allgemeinen Kennzeichen der Theilbarkeit der Zahlen). První a jediná česká přednáška odbývala se dne 5. června 1862. Přednášel Lošťák Jos. „o kreslení sítí zeměpisných“. O této schůzi sepsán také poprvé protokol česky a pak ještě o schůzi následující dne 12. června 1862, v které Lošťák ve své přednášce pokračoval. Celkem odbývány 2 valné hromady a 10 týdenních schůzí, přednášelo 9 údů a sice: Blažek G., Finger J., Lošťák J., Mayer V., Müller G., Müller V., Richter J., Stošek A. a Waniaus J. Přednášek odbýváno též 9 a sice 6 matematických a 3 z math. fysiky.

Jelikož stanovy vše neobsahovaly, stala se rozličná usnešení

jako: Slovo „fysika“ budiž vzato v širším smyslu a obsahuj všechny přírodní vědy (dne 29. dubna 1862), ku kompetenci schůze dostačuje, je-li přítomna polovice údů (8. května 1862), vypracován budiž zvláštní hlasovací řád (12. června 1862), členové, kteří nepřednášeli, nemusí přinášeti písemní práce (10. července 1862), údové mají platiti měsíčně 40 kr. (17. července 1862).

Nejhlavnějším příznivcem nového spolku byl tehdejší prof. matematiky na universitě dr. Kulík, který celou svou knihovnu spolku daroval. Zvláštní deputace vzdala velikomyslnému dárci díky.

Ve valné hromadě dne 10. července zvoleni pro příští běh: za předsedu opětně Dr. A. Grünwald (7 hlasy), za místopředsedu opětně Waniaus J. (8 hlasy), za tajemníka opětně Finger Jos. (10 hlasy) a za knihovníka Blažek Gab. (7 hlasy).

V roce 1862—63 přibyli co údové: *Bárta Em., Pavlík Hugo, Tůma Fr., Trelez Ad., Paul Ant, Jelínek Al., Pek Fr., Tesarř V., Soukup Em.* Naproti tomu ubylo 14 údů, tak že zbylo jen 11 údů. Za celý rok odbývány 2 valné hromady, 27 týdenních schůzí a v nich 28 přednášek (12 z math., 11 z fysiky a 5 z přírodopisu). Ráz spolku byl pořáde většinou německý, z 29 protokolů jsou jen 3 psány česky a z 28 přednášek byly jen 4 české. Nadřzování té samospasitelné němčině bylo asi jednou z příčin klesání počtu údů a druhou nedostavování se předsedy do schůzí, tak že spolek byl nucen zvláštním přípisem jej k tomu přiměti.

Zástupcem jednatele, poněvadž jednatel Finger z Prahy na čas se vzdálil, jmenován dne 30. října 1862 Mat. Koch; a když i tento odjel a zároveň knihovník Blažek ze spolku vystoupil, zvolen ve schůzi dne 12. ledna 1863 Lošťák Jos. za jednatele a místopředsedovi Waniausovi přidělen též úřad knihovníka. Po návrhu Voj. Müllera přijato již ve schůzi dne 22. května 1862, aby byli též údové dopisující a stanovy jednající o dopisujících údech přijaty dne 30. října 1862. Prvním dopisujícím údem stal se Finger Jos.

Též v tomto roce stala se některá důležitá usnešení jako: Sekretář vybírá měsíční příspěvky (23. října), měsíční příspěvek budiž 10 kr. (23. února) a taxa knih. 20 kr. (2. března 1863), přijat řád o vypůjčování knih (27. dubna), za nepřítomnosti předsedy a místopředsedy mohl tajemník zahájit schůzi (9. března). (Ústanovení to bylo velmi nutné a také se ho v letním běhu velmi často použilo.) Velkou ranou zasáhnout spolek úmrtím svého příznivce prof. dr. Kulíka. Spolek znaje vážit si jeho zásluh súčasnil

se pohřbu a položil na rakev zesnulého věnec. Ve valné hromadě dne 16. března zvolen za předsedu při třetí volbě, poněvadž první i druhá byla nerozhodná, opětně dr. Grünwald (7 hlasy z 10), za místopředsedu opětně Waniaus, za tajemníka opětně Lošťák (oba jednohlasně), za knihovníka, když zvolený Blažek úřad ten přijmouti nechtěl, Richter Jos. 8 hl. Posluchačové math. a fys. byli znova k přistupování vyzváni, avšak přistoupilo jich jen 5. Koncem letního běhu čítal spolek pouze 11 údů (z prvních zbyli jen Lošťák, Bittner, Slavík a Pošusta).

Pro zimní běh roku 1863—64 zvolen za předsedu Lošťák Jos., za místopředsedu a zároveň knihovníka p. Jelínek Alf. a za tajemníka Paul Ant.

V tomto roce nabyl spolek rázu více českého, protokoly psány od roku toho vesměs česky, z 23 přednášek bylo 19 českých. To bezpochyby bylo příčinou, že tolik nových údů přibýlo a sice: *Buzek Fer., Wassmuth Ant., Hejzlar Fr., Šulc Boh., Plzák Jak., Starý Václ., Nekut, Hruška J., Jodas A. J., Šafránek J., Kreysa Otto, Mollenda K., Průša A. J., Fahoun F., Švarc J., Šimek Fr., Straka J., Ranofrej J., Hausmann Fr., dr. Kotal Č.* a z vystouplých opět: Baudys V., P. Mayer Viktor a Tůma Fr. Spolek čítal koncem zimního běhu 24 a letního 28 údů.

Všebec nastal ve spolku čilejší ruch. Spolek počal rozmnožovati svou knihovnu aspoň žádáním o knihy, poněvadž příjmy za celý rok (26 zl.) nedovolovaly, aby se to koupí dělo. Požádání také vyhověli žádostem, tak zejména dr. Ed. Grégr a knihkupec Kober. Dbáno též na větší pořádek, několik nedbalých údů bylo vyloučeno. Jak již to bývá v každém spolku, přijato, aby stanovy byly změněny; do příslušné komise zvoleni Paul, Pek a Slavík. Ve valné hromadě dne 12. prosince 1863 přijaty změnéné stanovy, řád knihovní a nový řád jednací. Než valných změn v stanovách se nestalo, doplněny jen co se dotýkalo ustanovení knihovny, nového funkcionáře, totiž knihovníka a rozpadnutí spolku. V případě tom měla knihovna připadnouti akad. čten. spolku v Praze a kdyby tohoto nebylo, tedy českému museu. Již ve schůzi dne 31. října 1863, poněvadž dosavadní jednatel Paul Ant. se svého úřadu vzdal, zvolen za jednatele Slavík J. Tento měl dle usnesení ze dne 16. ledna 1864 v protokole buď jména přítomných neb nepřítomných zaznamenati. Návrh p. Buzkův „aby údům spolku doručovány byly diplomy na sládkou upomínku“ ve schůzi dne 5. prosince 1863 po krátké debatě zamítnut. Ač spolek byl více

český, přece na přípis c. k. polic. ředitelství usnešeno odpověděti německy (dne 23. ledna 1864). Ve valné hromadě dne 27. února zvoleni pro letní běh: za předsedu opět Lošťák (jednohlasně), za místopředsedu opět Jelínek Alf., za jednatele Hejzlar Fr. a za bibliotekáře Tůma Fr. Po návrhu p. Paula přijato jednohlasně, aby dopisující údové odpadli a aby bývalým údům se knihy bezplatně po tři léta půjčovaly. Poslední usnešení ač dosti svobodomyšlné bylo však financím spolku velmi na újmu. Poněvadž místopředseda p. A. Jelínek z Prahy se vzdálil, přikročeno k nové volbě ve schůzi dne 16. dubna a při užší volbě mezi Paulem a Baudysem zvolen poslední za místopředsedu. V téže schůzi opětně děla se porada o stanovách posud ku potvrzení nezadaných. Dr. Dastich daroval spolku časopis „Krok“. Konečně ve schůzi dne 23. června 1864 uzavřeno, aby se pro knihovnu zakoupila nějaká fysika a sice Kunzekova. Ve valné hromadě dne 14. června zvoleni pro příští zimní běh: za předsedu opětně Lošťák, za místopředsedu opětně Baudys, za jednatele opětně Hejzlar a za knihovníka Šulc Bohdan.

V roce 1864—65 přibyli co údové: *Tafl Em., Burjan Ant., Erhart Jos., Talíř Jos., Jelínek Em., Dvořák J., Jiran M., Šubrt J., Novohradský J., Sandtner, Franz Ed., Procházka Jos., Grabler F., Slavík Čen., Kahovec Jan, Weber Jos.* Za celý rok odbyvány 2 valné hromady a 23 týdenní schůze, v těchto 25 přednášek, 15 z matematiky a 10 z math. fysiky, 21 českých a 4 německé. Po odchodu dosavadního předsedy p. Lošťáka zvolen dosavadní jednatel Hejzlar za předsedu a nástupcem jeho v jednatelství stal se Straka Jan. V tomto běhu uspořádán celý cyklus přednášek „o analytické geometrii“, přednášeli Straka, Tafl a Talíř. Ve schůzi dne 10. listop. 1864 povoleno, aby některé knihy se mohly dáti do vazby, pro příště měl výbor sám o tom rozhodovati. V téže schůzi přijato, aby se zakoupila fysika Wüllnerova a Smolřkovy rovnice. Do knihovního řádu přijato, aby každý úd si dvě knihy směl vypůjčiti. Knihovnickovi Šulcovi vzdány ve schůzi dne 17. listopadu 1864 díky za jeho péči a snahu, s jakou knihovnu v pořádek uvedl. Po návrhu p. Buzka přijato, aby za štědrého zakladatele spolkové knihovny prof. dr. Kulřka sloužena byla smuteční mše. Ve schůzi dne 5. pros. 1864 povoleno jednateli „údy měsřčné nezaplativř listem nefrankovaným upomenouti“.

Ve schůzi dne 12. ledna 1865 zvolen za místopředsedu p. Mayer Viktor, poněvadž dosavadní místopředseda Baudys povolán

za suplenta do Olomouce. Návrh jednatelův, aby o spolku každý týden se do novin dávaly zprávy, změněn v ten smysl, aby se dávaly jen jednou za měsíc a sice do „Národních Listů“, „Hlasu“, „Národa“, „Politiky“ a „Prager Zeitungu“, každý referát měl se dříve spolku k schválení předčítat. Requiem za prof. Kulíka odbýváno dne 16. února 1865, syn jeho dr. Kulík zvláštním přípisem vzdal spolku díky. Spolku darovali knihy p. prof. Janděčka a p. prof. dr. Studnička. Snaze jednatele podařilo se, že příjem i se zbytkem předešlého běhu (15 zl. 17 kr.) obnášel 37 zl. 97 kr., tak že knihy se zakupovati mohly. Ve valné hromadě dne 16. března 1865 zvoleni pro příští běh: za předsedu opětně Hejzlar (jednohlasně), za místopředsedu Wassmuth, za jednatele opětně Straka a za knihovníka opětně Šulc. Po návrhu p. Buzka odprodány ak, čt. spolku stavitelské spisy za 25 zl. Jediný Němec Wassmuth měl v letním běhu více původních přednášek. Nedbalým údem v navštěvování mělo se dostat od jednatele důtky (1. června 1865). Než to málo zpomohlo, tak na př. o schůzi dne 22. června poznamenáno v protokole: „schůze byla v pravém slova smyslu neúplná“, neb z 25 údu bylo jen 9 přítomno. Ve valné hromadě dne 6. července 1865 zvoleni pro příští běh: za předsedu opětně Hejzlar, za místopředsedu Buzek, za jednatele při užší volbě mezi Taftlem a Strakou zvolen poslední a za knihovníka opětně Šulc. Po návrhu p. Buzka přijato, „aby každý úd se čestným slovem zavázal, že přes ferie nějakou práci pro spolek vypracuje, kterouž pak by vždy jiný pro lepší posouzení přednášel.“ Návrh ten však nevyplněn a zůstal jen pouhým přáním.

V roce 1865—66 přibyli co noví údové: *Vodička Theod.*, *Šmidingr Fr.*, *Valášek Václ.*, *Pízl J. Jos.*, *Sládek Jos.*, *Neumann Mir.*, *Thoř Č.*, *Vrkoč Jan*, *Proško K.*, *Vocásek J.*, *Miřiovský Em.*, *Hron Jak.*, *Prošek Jos.*, *Žďárský Fr.*, *Bucek Jan*. Počet činných údu dostoupil až na 30, valných hromad odbýváno za celý rok 2, týdenních schůzí 27, přednášek 22, všecky české, z matematiky 12, z fyziky 10. Příjem byl i s přebytkem z předešlého roku (40 zl. 73 kr.) celkem 60 zl. 3 kr., výdaj pak 49 zl. 59 kr. Zakoupena Eisenlohrova fyzika a Kunzekova s vyšší matematikou, Schlömilch (Compendium), Burg (vyšší matematika) a Wüllnerova fyzika (2. náklad).

Ve schůzi dne 25. listop. 1865 zvolen za knihovníka Hausmann Fr. Odstupujícímu knihovníkovi Šulcovi, který z Prahy odjel, vzdány povstáním díky. Aby vypůjčené knihy se vymáhati

mohly, měl každý úd svou a rodičů svých adresu udati. Ve schůzi dne 13. ledna 1866 vyjádřena soustrast nad úmrtím příznivce spolku prof. Skřivana. Své spisy darovali spolku p. Dr. Kodym a p. prof. Dr. Studnička. Ve schůzi dne 10. února přijato po návrhu jednatele Straky, aby vždy aspoň jednou za měsíc se některý úd přihlásil, aby podal zprávu o nových výskumech a pokrocích z oboru fysiky. Než i tento návrh zůstal jen pouhým přáním. Ve valné hromadě dne 10. března zvoleni: za předsedu po čtvrté Hejzlar, za místopředsedu Burjan Ant., za jednatele po čtvrté Straka a za knihovníka opětně Hausmann. Přijat návrh p. Šafránkův, aby se sestoupila komise tříčlenná k prostudování některých knih matematických a fysikálních a aby některý člen její úsudek o nich ve spolku referoval, po dlouhé debatě 12 proti 8 hlasům. Komise ta se však později rozpadla a návrh opětně neproveden a usnešení to i zrušeno. Poněvadž i přednášky na universitě náhle se skončily, odbývána již dne 18. června valná hromada, v které zvoleni za předsedu po páté Hejzlar, za místopředsedu opětně Burjan, za jednatele po páté Straka, za knihovníka po třetí Hausmann.

V roce 1866—67 přibyli do spolku: *Osner Fel., Votruba Ant., Tamchyna Fr., Mach J., Heythum Ant., Čížek Jos., Domalíp K., Dvořák Č., Marášek V., Herain Václ., Lemminger Em., Březina L.* Rok tento byl nejbouřnější, samé interpellace na jednatele, který se do schůzí nedostavoval, velké debaty, zdali je schůze kompetentní nebo ne, o rozličných návrzích a konečně o změněných stanovách. Odbýváno v roce tom nic méně a nic více než 8 valných hromad a pouze 18 týdenních schůzí a i v těch odbýváno jen 13 přednášek (v zimním běhu 10, v letním 3). Spolek sice měl koncem zimního běhu 32 údy (doposud největší počet), již ale v letním sklesl na 26.

Ve schůzi dne 15. října zvolen za předsedu Burjan, poněvadž předseda Hejzlar více do Prahy nezavítal, a za místopředsedu Kahovec Jan. Odstouplému předsedovi zaslány písemně díky za výtečné řízení spolku po celá dvě léta. Ve schůzi dne 13. prosince 1866 navrhl Hron Jak., aby se ve schůzích někdy pokusy činily a peníze spolkové raději na některé stroje obětovaly. Vyvolána tím prudká debata, návrh odročen navždy. Jiný návrh p. Kahovcův, aby se také častěji dávaly ve schůzi praktické příklady k rozluštění zvláště z vyšší matematiky, vzat po dlouhé debatě, poněvadž se k rozhodnému výsledku dojíti nemohlo, zpět. Poněvadž jednatel pořáde se do schůzí nedostavoval, přijat ve schůzi dne

24. ledna 1867 jednohlasně návrh Kahovcův, aby se jednatel poděkoval. Ve schůzi následující vzdal se Kahovec místopředsednictví, na jeho místo zvolen dne 7. února Sandtner. V třenicích těch došlo to tak daleko, že ve schůzi dne 14. února po stálých interpelacích Kahovcových se předseda svého úřadu vzdal, spolek však jeho resignaci nepřijal. Dne 21. února přijato po návrhu Kahovce, aby se veškerá usnešení spolková z protokolu na zvláštní arch vypsala.

Ve schůzi dne 28. února poukázal Kahovec na nepořádek ve vedení protokolů, zakupování knih a archivu a navrhl, aby již na příští schůzi se vypsala nová volba jednatele. Po návrhu p. Šmidingra přijato, aby stanovy byly přepracovány, do příslušné komise zvoleni Kahovec, Jelínek a Šmidingr. Po návrhu Osnera měly se stanovy c. k. místopředsedství předložiti pouze v znění českém, přijat však návrh Kahovcův, aby se sice v autentickém textu českém předložily, avšak v německém překladu též.

V mimořádné valné hromadě dne 7. března zvolen za jednatele Kahovec 11 hlasy, a rokováno o návrhu stanov, na kterém komise již 16 hodin se radila, a přijat inclusive §. 8. V druhé valné hromadě dne 14. března dokončena debata o stanovách, ale zvolena k stylisování textu tříčlenná komise z pp. Jelínka, Vocáska a Miřiovského, která příště měla stanovy k 2. a 3. čtení předložiti. K přejmutí jmění od bývalého jednatele zvolena zvláštní komise.

Ve schůzi dne 21. března přijato, aby jednatel Straka byl pokárán za špatnou správu. Pak následovalo druhé čtení stanov, při kterém veliké rozhořčení nastalo výrokem p. Hrona, že práce komise jest nuzná a že nechce býti údem spolku, který by přijal takové stanovy. P. Hron také vystoupil.

Dne 28. března odbývána již čtvrtá valná hromada tentokráte řádná. Za předsedu při druhé volbě, když opět zvolený Burjan volby přijmouti nechtěl, zvolen Kahovec, za místopředsedu Hausmann, jednatele Vocásek Jos. a knihovníka Osner. Po té pokračováno v rokování o stanovách, pak v druhém čtení stanov a pak rokováno o německém překladu stanov. Mimo to opakovány návrhy stran upomínání dlužníků a nedbalých navštěvovatelů schůzí.

Ve schůzi dne 9. května 1867 zvolen na místo vystouplého Hausmanna Jelínek Em. místopředsedou, dokončeno druhé a třetí čtení stanov, kteréž po třetím čtení přijaty. Dále přijato po návrhu Procházkovu, aby se odbíral Grunertův žurnál.

Dne 13. června 1867 oznámil Šmidingr, že ještě německý

překlad stanov musí býti po třetí čten. Stalo se. Usnešeno po velkých debatách, že údové dispensování od navštěvování schůzí se mají odčítati, jedná-li se o kompetenci (27. června 1867).

Ve valné hromadě dne 4. července zvoleni pro příští běh: za předsedu Kahovec, místopředsedu Jelínek Em., jednatele Šmidinger, knihovníka Votruba Uzavřeno, aby v příští schůzi se přečtla žádost za potvrzení stanov, tak aby ještě v tomto běhu se zaslala mohla. Ve schůzi dne 11. července uzavřeno, aby vypracování té žádosti svěřeno bylo tříčlenné komisi.

Předseda Kahovec se poděkoval. Dle nových stanov, které tolik namáhání stály, měl se spolek jmenovati „akademický spolek pro přednášky z matematiky a fyziky“. Další změny byly tyto: Měli býti též údové zakládající (25 zl. najednou neb 3 zl. po 10 let); každý úd byl povinen podepsati stanovy, zápisné určeno na 40 kr. a měsíční příspěvek na 15 kr.; každý úd byl povinen aspoň jednou v běhu přednáseti a mohl, byl-li tři léta údem, knihovny i další dvě léta užívat; úd se měl vyloučiti, když dvěma schůzím v měsíci řádně se neomluvív přítomen nebyl; dále přijata tříčlenná kontrolující komise nad financemi a knihovnou; proktektorem spolku měl být děkan c. k. filosofické fakulty; přednáseti se mohlo buď česky neb německy. A výsledek té zimní činnosti, těch velkých a hrozných debat byl, — že stanovy ty ani nezadány a zůstalo vše při starém. Útěchou údů mohlo býti, že si hezky zahráli na velký parlament, v kterém všecko třikráte musí čteno býti a pak to zůstane — jen na papíře. Než v roce tom přece něco se stalo důležitějšího, ačkoli to též nemělo žádného výsledku. Posluchači fyziky (počtem 64) zadali na akademický senát petici, aby ji předložil státnímu ministerstvu, týkající se zřízení druhé stolice pro přednášky o fysice a aby byla obsazena professorem, který by dovedl vyhověti i potřebám posluchačů českých.

Petice ta zněla doslovně:

Vysoké c. k. státní ministerstvo!

Za příčinou povolání c. k. universitního profesora fyziky pana Dra. Viktora Pierra na polytechnikum vídeňské i nastávajícího tím nového obsazení uprázdněné stolice fyziky na c. k. universitě pražské, vidí se nám v hluboké úctě podepsaným posluchačům silozpytu pilnou toho býti potřebou, dovoliti sobě požádati Vysoké c. k. státní ministerstvo za odstranění nedostatečného až dosud obsazení stolice pro fysiku i vad z toho vyplývajících:

1. Jest zajisté vadou největší, že experimentální fysika se

přednáší nejen pro filosofy, leč též i zároveň hlavně pro farmaceuty, posluchače takové, kteří buď zcela žádného aneb jen velmi skrovného vzdělání předběžného na universitu a zejména k přednáškám o fysice s sebou přinášejí. Že pak professor přednášející musí na ně zvláštní míti zřetel, leží na bíledni. Tím však stává se, že filosofům přednáší se to, čemu se již na gymnasiu naučiti musili, z čehož jde, že tito nižádného z oněch přednášek užitku neberou, což zajisté nedostatkem tím větším, čím přísněji činí se požadavek, aby kandidáti professury pojali fysiku se stanoviska vědeckého, jež aby dosáhli, nemohou býti odkázáni sami na sebe — taktot by musila býti universita zařízením zcela zbytečným, neboť rovným právem mohlo by se žádati na posluchačích, aby sami o sobě studovali filosofii, práva atd.

2. Mají-li však také z experimentální fysiky filosofové nějakého užitku bráti, musí nutně, jak tomu již dříve bylo, od farmaceutů oddělení, přednášky pak pro ně dle zvláštní jich potřeby zařízeny býti — čehož ovšem docílí se nejsnáze zřízením druhé stolice pro fysiku.

3. Avšak i návštěva fysiky praktické jest tak četná, že p. professor Dr. Viktor Pierre sám si stěžuje, že příliš mnoho má posluchačů, než aby s každým mohl experimentovati; a jen zřídka kdy, sotva jednou do roka jednotlivec dostane se k experimentování.

Tím však se posluchači prakticky vzdělati nemohou, aniž naučí se tomu z knih neb pouhým na provádění fysikálních pokusů se díváním. I mají v hluboké úctě podepsaní filosofové za to, že odůvodněno, kterakých škod berou z nedostatečného toho obsazení fysiky, o jejíž důležitosti svědčí zajisté i ta okolnost, že na jiných universitách tu- i cizozemských více stolic zřízeno pro přednášky fysiky, jakož toho dosvědčuje na př. universita vídeňská, kde čtyři i pět, vatislavská, kde tři professori fysiku přednášejí, i prosí v hluboké úctě podepsaní, aby vysoké c. k. státní ministerstvo nedopustilo tomu, aby na zdejší c. k. universitě, tomto pravzoru všech nápotomních universit středoevropských fysika tak macešsky jediným jen professorem přednášena byla. —

Konečně dovolují si v hluboké úctě podepsaní upozorniti vysoké c. k. státní ministerstvo na vydaný již zákon o rovnoprávnosti na středních školách i na nastalou tím potřebu učitelů přednášejících jazykem českým. —

I osmělují se v hluboké úctě podepsaní vznésti nejpokornější prosbu, aby vysoké c. k. státní ministerstvo ráčilo naříditi :

a) aby zřízena byla druhá stolice pro fysiku na c. k. vysokých školách pražských, s níž přednášela by se i fysika vyšší;

b) aby jedna z dvou těchto stolic obsazena byla professorem, který by dovedl vyhověti i potřebám posluchačů českých.

V Praze, dne 1. prosince 1866.

Hugo J. Neuhehl. — Boh. Bauše. — Alois Vaníček. — F. Tomec. — Frant. Cichra. — Jos. Žabka. — Vilém Kurz. — Franta Špaček. — Jos. Al. Šmaha. — Ig. Rull. — C. Reisner. — V. R. Krátký. — K. Vrba. — Ed. Formánek. — F. Kalaš. — J. Hašek. — Vít Ondrák. — K. Domalíp. — V. Dvořák. — A. Heythum. — Alfred Beld. — Josef Procházka. — Josef Eulner. — Jos. Čížek. — Jan Matějič. — Weber Josef. — Čeněk Thoř. — Václav Valášek. — Ludvík Appel. — Fd. Buzek. — Josef Sládek. — J. Hofman. — F. Fahoun. — Jan Straka. — Jan Kahovec. — Ant. Burjan. — Sandtner. — Clemens Neumann. — Josef Vocásek. — Frt. Šmidíng. — Vilém Marášek. — Jakub Hron. — Fr. Žďárský. — Fr. Hausmann. — Em. Jelínek. — Ant. J. Votruba. — Tamchyna. — Th. L. Koupal. — P. Maurus St. Schiebl. — Ludvík Kondelík. — Filipovský Vojtěch. — Denk. — Em. Leminger. — J. Konvalinka. — Ant. Jos. Jodas. — J. Adámek. — V. Herain. — Alois Götzl. — L. Wenzel. — Frant. Fišera. — Václav Martínek. — Milan Nevole. — Jan Vrkoč. — Fr. Čurda.

Na petici té jest poznamenáno :

Petice tato byla podána akademickému senátu, aby tento uváživ nutnou potřebu povolání druhého profesora pro fysiku ji státnímu ministerstvu k vyřízení předložil. —

Velikou radostí jsme naplněni byli zprávou podanou od deputace vyslané, že rector Dr. M. Halla slíbil žádost naši podporovati, že i ujištění dal, že petice naše se vyplní. Netrvala však dlouho radost naše. Po dvou dnech vyzvání byli všichni ti, kteří podepsali petici na senát, aby k professoru Pierrovi se dostavili a tam pod vyhrůžkou disciplinárního vyšetření vyjádření dali, že p. Pierre je výtečným professorem! To se také stalo; avšak přes to přese všechno vrácena byla později nám petice ta pro špatné stylisování, jež prý dává petici ten směr, jako bychom v ní dovolili sobě posouditi křivě snad přednášky p. Pierra, i chtěli snad jemu předstírati v skutku nedostatečné přednášky jeho! Po té

více nepomyslelo se na to podati petici novou, poněvadž vědělo se, že by nová petice potkala se se stejným výsledkem — neníť v senátu spravedlivosti k posluchačům vysokých škol pražských, jmenovitě pak k posluchačům českým!

V Praze, dne 31. ledna 1867.

In fidem

F. Žďárský.

Takový výsledek mělo jedno domahání se rovnoprávnosti na pražské universitě se strany posluchačů fysiky.

V roce 1867—68 přibyli co noví údové: *Salava, Sobička Jar., Seydler Aug., Hervert Jos., Klos J, Viltman A., Novák Han., Naumann A., Chládek, Navrátil Tom., Houdek Fr. a Martinek V.*

V roce tom odbývány 2 valné hromady, 26 týdenních schůzí, v nich 25 přednášek, 24 českých a sice 14 z matematiky a 11 z fysiky. Údů bylo 25 a příjmy i se zbytkem (7 zl. 75 kr.) celkem 32 zl. 20 kr., vydaje pak 28 zl. 15 kr.

V schůzi dne 11. října zvolen při čtvrté volbě za předsedu Vocásek J. 7 hlasy z 12. Návrh Šmidingrův, aby knihy jen těm údům se půjčovaly, kteří řádně příspěvky platí, nepodporován. Návrh Kahovcův, aby zavedeno bylo opakování některých přednášek p. prof. Matzky spojené s řešením valného počtu úloh, po dlouhé debatě sice přijat, ale nikdy nevyplněn. Dlužníci příspěvků měli se uveřejniti v novinách, též to se nestalo. V též schůzi vzdal se jednatel Šmidingr svého úřadu za příčinou odjezdu na venek, i zvolen ve schůzi dne 18. října 1867 za jednatele Vrkoč Jan. Návrh Miřovského, aby protokol teprvé po schválení byl do protokolů zanešen, přijat. Ve schůzi dne 26. října přišlo to opět k výstupům, p. Žďárský totiž navrhl, aby jednatel se vždy měsíčně jméním vykázal. Ve schůzi dne 9. listopadu nechtěl Žďárský podezřívání odvolat a vystoupil. Kahovec daroval spolku pokladnu s dvojím zámekem, která se měla v knihovně uschovati, jednatelem měly vždy 2 zl. na běžná vydání ponechány býti, než v pokladně té ani jednou nebyly peníze uschovány. Schůze byly málokdy kompetentní.

Dne 18. ledna vzdali se jednatel Vrkoč a dne 1. února místopředseda Jelínek svých úřadů; zvoleni ve schůzi dne 8. února za místopředsedu Tamchyna, za jednatele Aug. Seydler, oba prozatímně, jelikož schůze nebyla kompetentní — později stala se volba definitivní, když jeden úd, do schůze se dostaviv, učinil schůzi

kompetentní. Počal čilejší ruch, jedna přednáška stíhala druhou. Avšak ještě jednou mělo to přijíti k velkým debatám. Podnět k tomu zavalil mathematický spolek v Berlíně přípisem k pražskému, čteným ve schůzi dne 21. března 1868. Vyzván byl spolek pražský, aby vstoupil s berlínským v pravidelné dopisování a stálé spojení. Kahovec navrhl, aby odpověď zněla takto: Spojení se spolkem berlínským není možno ve smyslu spojení všech spolků německých, poněvadž pražský spolek jest ryze český, avšak pražský spolek navrhuje mezinárodní spojení všech mathematických spolků. Po delší debatě vzal Kahovec návrh svůj zpět, než p. Houdek přijal jej za svůj a návrh ten také přijat. Zvolena tříčlenná komise k sestavení odpovědi. Pro příští letní běh zvoleni: Za předsedu opět Vocásek, za místopředsedu opět Tamchyna, za jednatele opět Seydler a za knihovníka po čtvrté Votruba. Ve schůzi dne 1. května schválena odpověď berlínskému spolku. Ve schůzi dne 8. května žádal spolek od jednatele rázné vymahání dluhujících příspěvků. Návrh Sobičkův dne 22. května, aby spolek co takový účastnil se výletu spolku „Všehrd“, zamítnut. Ve schůzi dne 5. června přijat návrh Seydlerův, aby spolek ve schůzích kompetentních mohl prohlašovat za čestné údy zvláštní osobnosti, které pro spolek zásluh si vydobily. Čten druhý dopis berlínského spolku, v kterém tento poukazoval na ráz čistě vědecký podniku svého a jenom žádal, aby užito bylo v dopisech němčiny. Seydler navrhl, aby spolek co takový nepřistupoval k spolku hlavnímu, nýbrž aby jen soukromě si s ním dopisoval. Pro nedostatek času další debata odročena. Pokračováno v ní dne 12. června. Houdek navrhl, „aby spolek přistoupil k návrhu berlínského, jest-li tento žádost naši vyplní a hlavní spolek na mezinárodní rozšíří“. Hron navrhl, „abychom jim na prosto česky odpověděli a odřekli se všeho s nimi spojení“.

„Po delší debatě,“ stojí v protokole, „nerozhodli jsme, poněvadž jsme nebyli kompetentní.“ Ještě jednou a sice dne 26. června 1868 jednáno v kompetentní schůzi o záležitosti té. Po delším rokování navrhl Houdek, aby se rozhodlo, zdali spolek vůbec přistoupí neb ne. Spolek se rozhodl, že nepřistoupí. Tím celá záležitost odbyta. Ve schůzi dne 10. července 1868 navrhl Houdek, aby zvolena byla komise k vypracování nových stanov a spolu, aby spolek prohlásil se za ryze český. Od posledního návrhu později ustoupil. Návrh na změnu stanov však přijat. Pak přikročeno k volbám pro příští běh, i zvoleni: za předsedu po třetí Vocásek

9 hlasy, za knihovníka Votruba po páté (12 hl.); při druhé volbě za jednatele Houdek Fr. (9 hl.) a při třetí volbě za místopředsedu Neumann Mír. (8 hl.).

V roce 1868—1869 přibyli co noví údové: *Bernhard Jos., P. Dufek Aug., Chamás Fr. J., Janoušek Jos., Kostlivý Stan., Moravec Jar., Paul Jar., Sova Fr. Vr., P. Hradilík Just., Kozel Vác., Láska Ant., Křišťůfek Jan, Sedláček Jan.*

I nastal ve spolku čilejší ruch. Za celý rok odbýváno 30 týdenních schůzí a 3 valné hromady. Přednášek bylo doposud nejvíce totiž 42, též počet údů dostoupil v zimním běhu na 33 a v letním na 36. Příjem pak obnášel za celý rok i se zbytkem (3 zl. 95 kr.) z předešlého celkem již 84 zl. 93 kr., tedy doposud též největší. I mohly se již ve větší míře zakupovati knihy, výdaj byl 79 zl. 78 kr.

Ve schůzi dne 16. října 1868 navrhl Houdek, aby návrh stran změny stanov byl zrušen, poněvadž nad Prahou vznešen stav výminečný a nebylo naděje, že by nové stanovy došly stvrzení. Po delší debatě návrh přijat. Na otázku místopředsedy, mnoho-li má spolek na požadavcích, odpověděl jednatel, že celkem 39 zl. a slíbil, že je bude rázně vymáhati. Poněvadž předseda Vocásek více do Prahy se nedostavil, zvolen za předsedu dosavadní místopředseda Neumann M. 10 hlasy a na jeho místo za místopředsedu Sobička Jar. 7 hlasy. Nově zvolený předseda vyzýval k přednáškám a to více z fyziky, než se posud dělo. Houdek poukázal na hlavní účel spolku totiž vycvičení se v přednášení a ne na sáhodlouhé debatování. Nový výbor dal na černá prkna též provolání k německým posluchačům matematiky a fyziky, aby do spolku, který byl doposud utrakvistický, vstoupili; byl to poslední pokus. Avšak ani jeden nepřistoupil. Jednatel Houdek všemožnými prostředky vymáhal dlubující příspěvky, psal na všechny strany upomínací listy, ano uveřejnil dlužníky v novinách. Mimo to hleděl některá usnešení, která byla na újmu financím spolku, co možná změnit. Tak hlavně přijat návrh, že jen údové spolku, kteří dobrovolně vystoupili a vše řádně zaplatili, mají právo vypůjčovati si knihy bezplatně a sice ne 3 leta, nýbrž jen tak dlouho, jak dlouho byli ve spolku.

Jiný zlořád byl stran udlení dispense. Kdo do schůzí choditi nechtěl, vzal si dispens. Přijato tedy, že jen tomu má se udělit dispens, kdo před spolkem nutnost dokáže, že však musí platiti měsíční příspěvek 20 kr. (ve schůzi dne 19. listop. 1868).

Ve schůzi dne 3. pros. poukázal předseda na rozkvět spolku, neb z 25 nedispodovaných údů dostavilo se 21. Poněvadž stav pokladnice to dovoloval, uzavřeno, aby se koupilo více knih. Pak povstala debata, mají-li býti též technikové do spolku přijati za údy. Mnozí z přítomných obávali se, že by někdy technikové mohli dostati vrch a spolek že by se odstěhoval na techniku. Po důkladném hájení se strany jednatele Houdka přijato v principu, že technikové mohou býti údy, neb jsou také „immatrikulirte Hörer der Mathematik und Physik“. První technik *Zahradník Karel* přijat většinou hlasů za úda. V pozdějších schůzích přijati ještě technikové *Nevole Světozar*, *Mašek Fr.*, *Dědič J.*, *Vávra Ant. a Náhlík Jos.*

Ve schůzi dne 10. prosince 1868 zvolen na místo poděkovavšího se Sobičky za místopředsedu *Marášek Vil.* Poněvadž též knihovna nebyla v největším pořádku, přijaty návrhy jednateľovy, aby zvolena byla komise, která by: a) revidovala knihovnu a konstatovala, co máme a co nemáme; b) konstatovala, co v knihovně není třeba, co by se mělo odstranit buď prodejem neb darováním; c) konstatovala, čeho by bylo v tak vyčištěné knihovně především potřebí, aby tvořila jakýsi organický celek, tedy co by se mělo zaopatřit buď koupí neb darem. Do komise zvoleni: *Dvořák*, *Hervert*, *Houdek*, *Neumann*, *Sobička*, *Seydler* a *Votruba*. Komise ta také pilně pracovala a dostála úplně svému úkolu. Slušno podotknouti, že po návrhu *Hervertově* zařízeno bylo opakování přednášek p. prof. *Macha* z fysiky. Ve schůzi dne 28. ledna 1869 přednášel *Sova Fr.* „o zvířecím magnetismu“. Po návrhu předsedy přijato, aby poslední schůze věnována byla rozpravě „o zvířecím magnetismu“. Ve schůzi dne 4. února udal *Sova* „literaturu zvířecího magnetismu“ a dne 18. února následující věty, o kterých se mělo rokovati: Úkazy zvířecího magnetismu 1. nepřící se zákonům fysiky, 2. zákonům psychologie a 3. jsou dosti zjištěny. Rozprava zahájena dne 4. března zastancem zvířecího magnetismu p. *Sovou*. Rozpravy se účastnili: *Seydler*, *Hervert*, *Houdek*, *Neumann*, *Dufek* a *Marášek*. Výsledek uveřejněn v novinách, jakož i dávány častěji zprávy o činnosti spolku, avšak aniž by se byly ve spolku dříve čtly.

Ve valné hromadě dne 25. února zvoleni pro příští běh: Za předsedu opětne *Neumann* jednohlasně (21 hl.), za místopředsedu *Marášek* (12 hl.), za jednatele opětne *Houdek* (17 hl.), za knihovníka po šesté *Votruba* (16 hl.). Po návrhu *Houdkově* zvýšen mě-

sčinný příspěvek na 15 kr., zápisné na 35 kr., dále měly se zřídit dva katalogy (jeden pro matematiku a druhý pro fyziku). K sestavení uvolili se dobrovolně Hervert, Houdek a Votruba. Dále se mělo zavést přísnější zaznamenávání knih, knihovník se měl pevně dle knihovního řádu řídit.

Jednateli vyjádřeny díky za jeho obětavou práci a hlavně za různé vymáhání požadavků jak od bývalých tak i nynějších údů. Ve schůzi dne 4. března konstatovala kontrolující komise, že našla účty v nejlepším pořádku, v jakém snad, co spolek existuje, nikdy nebyly.

Dostí skvělý stav financí dovozoval, že stále nové knihy v každé schůzi se zakupovaly. Ano i knihy ve větší míře darovány, hlavně darovali prof. Studnička, Janděčka a Pokorný své spisy a dr. Ed. Grégr spisy u něho vyšlé. Ve schůzi dne 15. dubna přijat návrh Neumannův, aby se před sv. Janem odbývala rozprava o této otázce: „Příčiny, proč nebývají matematika a fyzika na gymnasiích u většiny žáků oblíbeny a jaké jsou metody, aby tyto vědy staly se oblíbenými.“ V téže schůzi zvolen na místo poděkovavšího se Maráška za místopředsedu Tamchyna. Ve schůzi dne 1. května 1869 navrhl jednatel, aby nyní, poněvadž výmínečný stav byl zrušen, byla zvolena komise k přepracování stanov. Po krátké debatě návrh ten jednohlasně přijat a do komise zvoleni: Houdek, Dufek, Hervert, Neumann a Zahradník. Ve schůzi dne 8. května oznámil jednatel, že komise ta jest již s prací hotova, že však přepracovala zároveň i řád jednací a knihovní, poněvadž se stanovami úzce souvisí. Předseda oznámil, že p. prof. Mach spolku nabídl sál svůj k odbývání schůzí a kabinet k experimentování, což vzato s potěšením a s díky u vědomost. Pak nastala rozprava „o neoblíbenosti mathem. a fyziky“. Z 23 přítomnýchúčastnilo se jí 12 údů a sice: Dufek, Zahradník, Martínek, Křišťůfek, Sova, Kostlivý, Houdek, Hervert, Seydler, Klos, Šmidingr a Neumann. Rozprava byla velmi zajímavá, řečníci plyně mluvili; vyřknuty sice dosti rozličné náhledy, avšak přece v mnohém se shodující.

Dne 9. května odbývala mimořádná valná hromada. Jednatel delší řečí uváděl a odůvodnil hlavní změny, které komise předsevzala, pak četl jeden paragraf po druhém.

Název „Jednota českých matematiků“ v Praze jednohlasně přijat, když návrh Martínkův „jednota mathematická“ byl propadl. Pak přijaty stanovy s několika nepatrnými změnami, jak je byla komise navrhla. Po té přijat též jednací řád šmahem bez debaty.

Pro pokročilost času rokování o řádu knihovním odročeno. Tedy v jedné valné hromadě vše odbyto a stanovy již dne 14. května 1869 zadány. Dle nových stanov bylo účelem podporovati snahu po vědeckém vzdělání v mathematice a fysice a cvičiti se v přednášení těchto věd. Mezi prostředky vřaděny též rozpravy. Přijati též údové zakládající (10 zl. najednou buď v hotovosti neb v knihách), přispívající (ročně 2 zl., kdo byl po sobě 5 let přispívajícím, stal se zakládajícím) a čestní (buď pro vědecké vzdělání neb pro zvláštní zásluhy o jednotu). Činnými údy mohli býti *a*) řádní posluchači mathematicy a fysiky jak na universitě tak na technice po čas svých studií aneb tři léta po skončení jich; *b*) docenti a assistenti jakož i supplující učitelé těchto věd.

Každý úd byl jen tehdy povinen přednáseti, když jej předseda k tomu určil. Dispensování údové ponechání. Valná hromada si mohla též zvoliti protektora a sice vždy na 3 léta. Přednáseti se mohlo v obou zemských jazycích. Výbor sestával ze starosty, náměstka starostova, jednatele a dvou knihovníků. Výbor mohl nemajetné údy od placení příspěvků osvobodovati, vše ostatní ponecháno týdenní schůzi. Kontrolující komise tříletná měla účty, knihovnu a archiv, který jeden z knihovníků spravoval, přehlížeti. Řeč jednací měla být česká.

Ve schůzi dne 15. května zvolil též spolek Neumanna, Houdka a Šmidingra do komise, která dle vyzvání ak. čt. spolku měla se poradit o žádosti k akad. senátu, aby tento jakož i dekanát všecka oznámení též v české řeči uveřejňoval. Žádosti té, jak známo, vyhověno.

Ve schůzi dne 5. června ve fysikálním kabinetě odbývána první experimentální přednáška z fysiky. Předseda Neumann provedl několik krásných pokusů z akustiky, na př. jak se dají ukázati vlny na struně a na ladičce, zhušťování a zřeďování vzduchu, uzly a vrchní tony.

Údové četně shromáždění s radostí přijali tento nový druh přednášek. Návrh předsedův přijat, aby se v příštích schůzích odbývala rozprava o tom, „jak se má fysika přednáseti“. Schůzi dne 12. června přítomen byl první jednatel spolku p. prof. Finger J. Jednatel oznámil, že stanovy byly vráceny s tím doložením, aby se spolek vykázal, že k valné hromadě dne 9. května byli všickni údové s udáním programu pozváni. Tomu vyhověno a stanovy znovu zadány dne 8. června. Ve valné hromadě dne 11. července oznámil jednatel, že zákonem určená lhůta již dne 7. července

prošla a že tedy spolek se proměnil v „jednotu českých matematiků“, která bohdá se stane střediskem všech mladších českých matematiků a fyziků a hlavně útočištěm českého jazyka na bohužel posud německé universitě. Nové „jednotě“ po jednohlasném schválení zprávy jednatelské svoláno od četně shromážděných údů hlučné „Na zdar“. Pak přikročeno k volbám již dle nových stanov i zvoleni: Za starostu Ph. C. Mírumil Neumann, za náměstka jeho Zahradník Karel, technik, za jednatele Houdek Frant., všickni jednohlasně, za knihovníky Vávra Ant., technik (16 hl.) a Votruba Ant. (14 hl.) a do kontrolující komise P. Dufek Aug., Seydler Aug. a Hervert Jos. Než stanovy v týž den odpoledne vráceny pro některé „formální chyby a vady“. Jednatel vady ty odstranil a zadal po třetí stanovy dne 5. srpna.

Dle přípisu c. k. policejního ředitelství ze dne 14. září 1869 č. 4177 nezakázalo vysoké c. k. místodržitelství další trvání spolku pod jménem „Jednota českých matematiků“ v Praze na základě předložených změněných stanov. Podotknouti dlužno, že jmění na hotovosti bylo 5 zl. 15 kr. a knihovna čítala 303 díla v 434 svazcích.